

Ödmjukhet en politisk bristvara

Margit Silberstein*

Det borde väl vara läge för lite ödmjukhet i 2022 års valrörelse? I en tid när politiken blivit mera på liv och död har tvärsäkerhet transformerats till tvärvändningar, som också kan bli till en rekyl av hån. Vi vet så lite. Vår försvarsminister skulle ”definitivt aldrig” leda oss in i Nato. Nu står vi på tröskeln och **Peter Hultqvist** förlöjligas. Miljöpartisterna, vapenexportens mest oböjliga motståndare, säger ja till att skicka pansarskott till Ukraina. Sverigedemokraterna öppnar sina hjärtan för flyktingar från Ukraina.

Fast nu är ju inte ödmjukhet politikens främsta kännetecken. Särskilt inte när regeringsmakten står på spel. Och det har ju hänt förr att politiker säger en sak och gör tvärtom. Svek och brutna löften – det renderar förstås en del spott och spe liksom ett perforerat förtroende. Men mycket bleknar förvånansvärt fort med tiden. Som till exempel moderatledaren **Ulf Kristerssons** ”himlalöfte”:

---

* Margit Silberstein är frilansjournalist, tidigare politisk reporter på SVT och har även varit reporter på Ekot samt Svenska Dagbladet.

Jag? Bilda en borgerlig regering utan att samtliga allianspartier är med? Aldrig! En för alla, alla för en. Såvida inte himlen faller ner.

Himlen hängde kvar där uppe i sitt fäste, men Ulf Kristersson meddelade i alla fall efter valet 2018 att han var beredd att bilda en enpartiregering eller en regering med enbart moderater och kristdemokrater. Nu blev det ju inte så för Liberalerna och Centern sa nej till en miniregering. Socialdemokraten **Stefan Löfven** blev istället statsminister med stöd av centerledaren **Annie Lööf**, som sagt att hon hellre äter högerskor än att bli stödhjul till Socialdemokraterna. Det var visserligen några år sedan, inför valet 2014, men skometaforen var för bra för att inte återanvändas med jämna mellanrum.

Före valet 2006 lovade Kristdemokraterna att sänka bensinskatten. Efter valet gjorde de tvärtom och höjde skatten på bensin. Bevekelsegrunden var att klimatfrågan hamnat i fokus på ett helt annat sätt än i valrörelsen. En förändring i omvärlden som fick nationell påverkan – som kriget i Ukraina och Sveriges beslut att söka medlemskap i Nato. Utan all annan jämförelse. I genren att sätta sin heder i pant är det svårt att inte nämna den tidigare centerledaren och statsministern **Thorbjörn Fälldin**, portalfiguren för svikna löften. Han dagtingade till sist med sin övertygelse och blev kvar på sin statsråds-post trots att nya kärnkraftsreaktorer laddades.

Jag minns 2018 års valrörelse som en sällsam upplevelse. Inte bara för att den inramades av ett Sverige där skogen slukades av elden. Sommarkvällarna var tropiskt varma, men inte fullt ut njutbara på grund av dåligt samvete över hettans tänkbara orsaker. Nazister marscherade under politikerveckan i Almedalen. Det

var svårt att greppa vad valet handlade om, var slaget stod. Den gamla hederliga konflikten om skatterna vi betalar för att Sverige ska vara ett välfärdssamhälle och vilka som ska betala mest fick inte riktigt fäste. Inte heller vinsterna i välfärden. Pensionärerna, ”våra äldre” som gruppen väljare över 67 år kallas när politikerna står i talarstolen, var i fokus liksom idag. Men det som svävade över alltihopa var regeringsfrågan. Vilka partier som skulle kampera ihop i Rosenbad. Egentligen handlade det minst lika mycket om vilka som inte skulle få inflytande över svensk politik. Huruvida Ulf Kristersson kunde bli statsminister i en regering som var mindre än de rödgröna och således behövde stöd från Sverigedemokraterna. Liberalernas **Jan Björklund** hade lovat sina barn att aldrig gå med på ett sånt arrangemang. Annie Lööf behövde inte sätta sitt barn i pant, väljarna visste i alla fall var de hade henne när det gällde Sverigedemokraterna. Ulf Kristersson hade enligt **Hédi Fried**, som överlevt Förintelsen, bedyrat att han inte skulle ha något samröre med Sverigedemokraterna.

Riksdagsvalet 2022 utspelar sig i en tid som känns överklig. Kriget. Det som vi inte trodde kunde hända har hänt. Det händer fortfarande. Självklart kommer vi journalister att ställa frågor om ”vem som tar vem” i den politiska dansen. Vi kommer sannolikt att få det vanliga svaret att vi bara bryr oss om spelet. Det är så irriterande. Spelet? Som om politikerna enbart bryr sig om sakfrågorna. Som om Alliansen inte sprack på grund av oenighet kring vem som tar vem. Det var inte Stefan Löfven som fick Alliansen att falla samman, den imploderade inifrån. Det är på blodigt allvar vilka som ska styra Sverige och med vilken politik.

Den avgörande och genomgripande skillnaden mot förra valrörelsen är Sverigedemokraternas intåg i salongerna. Ulf Kristerssons utfästelser att varken förhandla eller samtala med **Jimmie Åkesson** gäller inte längre. Moderatledaren och Kristdemokraternas **Ebba Busch** har öppnat famnen och välkomnat Sverigedemokraterna in i värmen. Kristersson har skaffat sig ett regeringsalternativ och vi har fått ett nytt politiskt landskap. Men våren 2022 är det jämnt mellan de båda sidorna och osäkerheten är stor om Miljöpartiet och Liberalerna blir kvar i riksdagen.

Så jag vågar, i all ödmjukhet, sätta min journalistiska heder i pant på att regeringsfrågan kommer att vibrera även i årets valrörelse. När andra söndagen i september närmar sig kan det fortfarande stå skrivet i stjärnorna vilken regeringen eller vilken politik vi får i utbyte mot vår röst.